

Het duurt niet lang meer voordat de vraag naar melkers het aanbod overtreft. Dat komt vooral door grotere bedrijven en door drie keer per dag te gaan melken. Werken met protocollen en een goede communicatie met vreemde melkers zijn vereist om fouten te voorkomen.

tekst **Diane Versteeg**

Kwaliteit melker bepaalt hoeveel koeien er per uur door de melkput gaan

Melktijd is vrije tijd

Voor bijzonderheden tijdens het melken is een whiteboard een praktisch hulpmiddel

3-7	176	HA	20° 20°
4-7	737	HA	20° 20°
22-6	403	HA	40° 20°
23-6	638	LA	20° 20° 20° 20°
23-6	1289	LV	AV 20° 20° 20°
21-6	1266	AV	20° 20° 20°
21-6	438	AV	20° 20° 20° 20°
21-6	1180	AV	20° 20° 20°
21-6	1499	AV	20° 20° 20°
26-6	1233	RA AU	20° 20° 20° 20°
21-6	1117	AV	20° 20° 20° 20°
26-6	271	LA	20° 20° 20°

Een melkbeurt uitbesteden is niet langer een taboe. Meer koeien brengen over het algemeen ook meer arbeid met zich mee en er zijn bedrijven die voor een derde melkbeurt kiezen om de productie op te voeren. Maar ook meer vrije tijd en ruimte voor sociale contacten is een motivatie om het melken uit te besteden.

Incidenteel wordt vast

'Het duurt waarschijnlijk niet lang meer voordat de vraag het aanbod overtreft', zegt Jeroen Neimeijer, directeur van HRpm. Zijn bedrijf biedt ook een payroll-service om melkveehouders de administratieve rompslomp rond personeel uit handen te nemen. 'De vraag in het eerste halfjaar van 2016 overtreft nu al het gehele aantal ingezette uren in 2014.'

De vraag naar een vaste melker ontstaat vaak vanuit een incidentele melkbeurt, vertelt Neimeijer. 'Als er een bruiloft is bijvoorbeeld. Dan is het toch prettig als er een vertrouwde medewerker kan worden ingeschakeld, iemand die het koppel kent en er vaker mee gewerkt heeft.'

Hij legt uit dat na een inwerkperiode vaak blijkt dat die ene melkbeurt in de week toch arbeidsverlichting geeft. 'Er ontstaat ruimte om de administratie door de week te doen in plaats van in het weekend of met de kinderen naar een training of wedstrijd te gaan. Uiteindelijk wordt die ene incidentele uitbesteding dan een structurele uitbesteding.'

Opbrengst vrije uren

Of het uitbesteden van melken economisch interessant is, is van meerdere factoren afhankelijk. Tegelijk hoeft dat ook niet doorslaggevend te zijn voor het besluit om een melkbeurt uit te besteden.

Henk van Dijk, bedrijfsadviseur bij Flynth

adviseurs en accountants, geeft aan dat ondernemers het moeten beoordelen als elke andere vorm van uitbestede arbeid op het melkveebedrijf. Hij somt verschillende redenen op waarom er arbeid wordt uitbesteed: 'De ondernemer wil meer vrije tijd voor privé-aangelegenheden, misschien valt er een meewerkend familielid weg, of de groei van het bedrijf vraagt meer arbeid.' Van Dijk geeft aan dat in tegenstelling tot de andere arbeidsbehoeften op een bedrijf de melkbeurten elke dag terugkomen. 'Dat kan als een te zware belasting worden ervaren.'

Heeft de melker een uurtarief van 27,50 per uur en twee uur nodig om honderd koeien te melken, inclusief halen en schoonmaken, dan kost een melkbeurt van 1250 kilo melk 4,4 cent per kg melk. 'Misschien kan dit nog wel wat goedkoper. Het belangrijkste is dat je als ondernemer vindt dat de uren die je zelf vrijhoudt, je op een andere manier wat opleveren', zegt Van Dijk. 'Bijvoorbeeld in geld, omdat je er een baan naast hebt waarmee je meer verdient, of omdat je van een bestuursfunctie meer leert over de markt waarin je werkt.'

Kwaliteit melkers

Ook de kwaliteit van de melker verdient aandacht. Recentelijk publiceerden Braziliaanse onderzoekers een eerste onderzoek waarbij het aantal gemolken koeien en de totale hoeveelheid melk per dag van twee melkers werden vergeleken. Hoewel het om een zeer klein onderzoek gaat – de twee melkers op het onderzoeksbedrijf molken 57 koeien in een 2x4 visgraatmelkstal – levert het aanwijzingen voor verbetering van melkresultaten. Zo blijkt dat een goede melker met een gestandaardiseerde melkroutine 34 koeien per uur

kan melken, een minder goede melker met dezelfde melkroutine melkt er maar 23, een verschil van bijna tien koeien per uur. Dat betekent dat de arbeidsproductiviteit per uur verschillend is. Onderzoeker Claudio Paiva geeft aan dat in het na-jaar een vervolgonderzoek plaatsvindt.

Het loont om een melkroutine op te stellen, vindt Anton Gosselink, specialist melkwinning bij de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD). 'Maar je moet er wel wat mee doen: laat het afgesproken protocol niet verstoffen in het tanklokaal, bespreek het regelmatig en kijk ook bij elkaar mee in de melkput', zo somt hij op. De GD heeft een voorbeeldprotocol op zijn website, maar Gosselink geeft aan dat voor het delen van bijzonderheden altijd nog een extra communicatiemiddel nodig is, zoals een whiteboard. 'Zet standaard taken en werkwijze in het protocol. Besmetting met omgevingskiemen zijn te beperken door een standaard ontsmettingsbehandeling vóór het aansluiten. Logisch, maar je moet die handeling wel afspreken.'

Tot slot benadrukt Neimeijer dat melkveehouders rekening moeten houden met wetgeving. Zo moet een werknemer volgens de Nederlandse wet binnen twee jaar een contract voor onbepaalde tijd krijgen en schrijft de Nederlandse arbowetgeving voor dat niemand structureel zeven dagen achter elkaar in loondienst mag werken. 'Daarom neemt de vraag naar payrolloplossingen toe', laat hij weten. 'Een melker registreert de gewerkte uren bij het payrollbedrijf en de melkveehouder ontvangt op basis van de gewerkte uren een factuur. Het voordeel is dat een melker zo ook voor meerdere bedrijven kan werken. Zo kunnen meer veehouders profiteren van dezelfde professionele melker.'

Gerjan Roetert: 'Vanwege groei niet alles meer alleen willen doen'

Melkveehouder Gerjan Roetert (32) werkt al vier jaar samen met de 23-jarige Matthijs Kappert, die vier keer per week een melkbeurt uit handen neemt. 'Vanaf 2008 groeide het bedrijf in acht jaar tijd van 80 naar 220 koeien', vertelt Roetert. 'Daar kwam meer arbeid bij kijken, ook omdat we onze koeien en het jongvee over twee locaties verdeeld hebben.'

Een paar melkbeurten uitbesteden was voor hem een logische stap: het is repetitief werk dat een medewerker snel onder de knie heeft. Matthijs melkt vier keer per week, op maandag-, dinsdag-, donderdag- en vrijdagavond. De bijzonderheden van het koppel delen de boer en de melker via het whiteboard.

Een melkbeurt in de 2 x 11 visgraatmelkstal duurt, inclusief koeien halen en schoonmaken, ongeveer drie uur. Roetert besteedt de vrijkomende tijd aan andere klussen. Ook vindt hij het fijn dat hij vier keer per week om zes uur aan de avondmaaltijd kan zitten. 'Maar daarnaast is het ook gewoon prettig om samen te werken. Een paar extra ogen in de stal houdt je scherp en ziet ook meer. Ik vind het een voordeel dat je niet alles alleen hoeft te doen.'

Roetert wilde wel het gemak van een melker, maar geen beleid voor dit enige personeelslid opzetten. Daarom maakt hij gebruik van de payrolloplossing van HRpm. 'Matthijs levert daar zijn uren-

Gerjan Roetert en Matthijs Kappert

briefje in en ik krijg achteraf een factuur', zegt de melkveehouder. Inmiddels overweegt Roetert ook om de melkbeurt op woensdag- en zaterdagavond uit te besteden. 'Juist omdat we zo goed samenwerken.'